

KHOMIŠENE YA MAATLAFATSO E E ANAMENG YA BANTSHO MO IKONOMING

KITSISO YA TLHALOSO YA 01 YA 2024

GO NEELANA KA DITOKOANE TSA GO KWADISA KGWEBISANO E KGOLO YA B-BBEE

A. Matseno

1. khomišene ya Maatlafatso e e Anameng ya Bantsho mo Ikonoming ("Khomišene") ke setheo se se tlhomilweng ke Molao wa Maatlafatso e e Anameng ya Bantsho mo Ikonoming wa 53 wa 2003 ("Molao"), go okamela tiriso ya Molao, e e akaretsang tlamelo ya dikitsiso tsa tlhaloso tse di tlhalosang mekgwatsamaiso ya Molao go kaela setšhaba.
2. Karolo ya 13F(1)(f) ya Molao o tlhoka gore Khomišene ya B-BBEE e tshole regisetara ya dikgwebisano tse Dikgolo tsa maatlafatso e e anameng ya bantsho mo ikonoming ("B-BBEE"). Kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE e kaya kgwebisano e e tshwanetseng go kwadisiwa kwa Khomišeneng go ya ka karolo ya 13F(1)(f) ya Molao, kwa godimo ga serepodi se se tlhomamisitsweng ke Tona Kgwebo, Intaseteri le Kgaisano ("Tona") mo Bukeng ya Puso. Molawana wa 18 mo Karolong ya 5 ya Melawana ya B-BBEE ya 2016 e tlhalosa thulaganyo ya kwadiso ya kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE.
3. Molemo o mogolo wa kwadiso ya dikgwebisano tse Dikgolo tsa B-BBEE ke go letlelela tebelelo ya kobamelo ya bong jwa B-BBEE, maemo a phetogo le ka moo melemo ya kgwebisano e Kgolo tsa B-BBEE e yang go batho ba bantsho ba e leng karolo ya ditumalano tse go obamela maitlhommo a Molao wa B-BBEE.
4. Kitsiso ya Tlhaloso e ntshiwa go ya karolong ya 13F(3)(b)(i) ya Molao go kaela baamegi/ditheo malebana le tsweletso le ditokomane tse di tla neelwang fa go kwadisiwa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE go obamela ditlhokego tsa Molao wa B-BBEE, go akaretsa molawana wa 18 wa Melawana ya B-BBEE ya 2016.
5. Kitsiso ya Tlhaloso e emelela Kitsiso ya Tlhaloso ya 1 ya 2017 e e tla simologang go tloga letlha la go ntshiwa.

B. Kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE ke eng?

6. Ka 9 Seetebosigo 2017, Tona o ntshitse Kitsiso ya No.ya 551 mo Bukeng ya Puso ya No. ya 40898 ("Kitsiso") e e tlhomamisang serepodi sa go kwadisa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE.
7. Go ya ka Kitsiso, kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE e kaya kgwebisano nngwe le nngwe go ka Motseleletsele wa Khoutu ya 100 (e akaretsa Polelo ya 102) o boleng jwa kgwebisano bo lekanang le kgotsa bo fetang diranta di le dimilione di le somaamabedi tlhano (R25 Milione). Boleng jwa serepodi bo ka ga boleng jwa kgwebisano go sa akarediwa dituelo tsa tsamaiso, porofesenale le tsa semolao. Mo Polelo ya 102, boleng jwa kgwebisano bo kaya boleng kwa thekiso ya dithoto/kgwebo, sedirisiwa sa šere.
8. Kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE ga e akaretse dikgwebisano tse di simolotsweng go ya ka Polelo ya 103 tse di samaganang le kamogelo ya lenane la dišere tse di lekanang tsa dipeeletso tsa ditlamo tsa boditšhaba.

C. Ke mang yo o tshwanetseng go kwadisa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE?

9. Go ya ka molawana wa 18 wa Melawana ya B-BBEE ya 2016, batho/ditheo tse di tsenang mo kgwebisanong e e kwa godimo ga serepodi se se tlhomamisitsweng ke Tona mo Bukeng ya Puso di tla, mo malatsing a le sometlhano (15) a go konosetsa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE, romela kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE kwa Khomišeneng ka FOROMO ya B-BBEE ya 18 e e beilweng go obamela karolo ya 13F(1)(f) ya Molao.
10. Tlhomamiso ya malatsi a sometlhano ke morago ga gore baamegi ba saene ditumalano tsotlhe tse di busang tsa kgwebisano, go sa kgathalesege gore a maemo a a rileng a a amanang le kgwebisano a fitlheletsweng kgotsa nnyaa. Le fa go ntse jalo, fa kgwebisano e ka se diragadiwe ka ntlha ya go sa fitlhelele maemo a a beilweng, baamegi/ditheo tse di rometseng kgwebisano go ikwadisa di tshwanetse go itsise Khomišene ka go kwala mabapi le maemo a kgwebisano.
11. Baamegi ba bantsi/ditheo tse di amegang mo kgwebisanong e Kgolo ya B-BBEE di tshwanetse kwadisa kgwebisano jaaka setlhopha kwa Khomišeneng, go tla go kwadisa ka bantsi kgwebisano e e tshwanang e Kgolo ya B-BBEE ke baamegi/ditheo tse di amegang ka go kgaogana.

12. Khomišene e tla amogela kwadiso ya kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE ka mongwe wa baamegi/ditheo tse di amegang ka lekwalo la tletlelelo ke baamegi ba bangwe/ditheo e le bosupi jwa tletlelelo go kwadisa kgwebisano mo boemong jwa setlhopha.
13. Fa boleng jwa kgwebisano bo le kwa tlase ga R25 milione mme baamegi/ditheo di batla go kwadisa ka boithaopo kgwebisano eo go letlelela Khomišene go diragatsa taolelo ya yona go ya ka karolo ya 13F(1)(a) ya Molao, thulaganyo e e tlhalositsweng mo Kitsisong e ya Tlhaloso e buisawa le molawana wa Melawana ya B-BBEE ya 2016 e tla diragadiwa.

D. Ke ditokomane dife tse di tlhokegang go kwadisa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE?

14. Baamegi/ditheo tse di romelang kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE kwa Khomišeneng ya B-BBEE go kwadisa di tshwanetse go tlatsa le go romela FOROMO ya B-BBEE ya 18 jaaka go beilwe.
15. Baamegi/ditheo tse di romelang kwadiso ya kgwebisano di tshwanetse go tsamaelana ya molawananyana wa 8(4) wa Melawana ya 2016 go netefatsa o tlamela Khomišene ya B-BBEE leina la gagwe la semolao, aterese ya tiro, nomoro ya mogala, aterese ya imeile le nomoro ya fekese fa e le teng, fa motho e se motho a le mongwe, leina la motho yo o letleletsweng go dirisana le Khomišene mo kgannyeng e.
16. Kitsiso e tlhalositse gore baamegi/ditheo e tshwanetse go romela ditokomane tsa kwadiso ya ditokomane tsa kgwebisano ya B-BBEE go ya ka ditlhokego tsa Khomišene ya B-BBEE. Khomišene ka jalo e tlhoka ditokomane tse di latelang go romelwa le FOROMO YA B-BBEE ya 18 go kwadisa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE:
 - 16.1 Lekwalo la tletlelelo kgotsa bosupi jo bo tshwanang jwa gore motho/ditheo tse di kwadisang kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE di dumeletswe ke baamegi ba bangwe/ditheo tse di kgwebisanong e Kgolo ya B-BBEE go ikwadisa jaaka setlhopha;
 - 16.2 Tlhaloso e Khutshwane ya kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE;
 - 16.3 Khophi ya Tumulano e e saenilweng ya Thekiso, kgotsa tumalano e e tshwanang go sutisa dišere/morokotso/dithoto/kgwebo, go ka gore ke efe, go tswa mo moameging a le mongwe/setheo go ya go se sengwe;

- 16.4 Khophi e e saenilweng ya Ditumalano tsa Batsholadišere, kgotsa tumalano e e tshwanang e e laolang kamano gareng ga batshodi ba morokotso, tsa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE;
 - 16.5 Khophi e e saenilweng ya dikano tsa terasete, fa thulaganyo ya bong ya kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE e akaretsa terasete;
 - 16.6 Khophi e e saenilweng ya tumalano ya matlotlo e e amanang le kgwebisano, go sa kgathalesege gore e ne e tlametswe ka matlole ke mogwebi kgotsa nnyaa;
 - 16.7 Khophi ya pegelo ya boleng e e rulagantsweng ka maikemisetso a go tlhomamisa boleng jwa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE;
 - 16.8 Khophi ya Taekeramo ya Sekema ya thulaganyo ya bong pele le morago ga go konosetsa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE, go akaretsa tlhatlhamololo ya bong jo bo feletseng jwa baamegi/dittheo tse di abelanang mo kamogelong ya beng ba bantsho;
 - 16.9 Lenane la batsholadišere ba setheo se se lekanyeditsweng morago ga go konosediwa ga kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE, le le supang phesente ya motsholadišere mongwe le mongwe, setlhopha sa dišere, le go bontsha ka tlhamalalo batsholadišere ba bantsho mo lenaneng;
 - 16.10 Khophi e e amogelesegileng ya setefikeiti kgotsa Afitafiti e e kanetsweng ya B-BBEE, go tswa fela gore ke efe, ya setheo se se lekanyeditsweng e e amegang mo kgwebisanong e Kgolo ya B-BBEE;
 - 16.11 Tokomane nngwe le nngwe e baamegi/dittheo di e tsayang e le maleba mo kgwebisanong; le
 - 16.12 Fa tokomane e e boletsweng fa godimo e sa dire mo kgwebisanong e Kgolo ya B-BBEE, baamegi/dittheo di tlhoka go supa jalo ka lekwalo e le karolo ya tlhaloso e khutshwane ya kgwebisano.
17. Tse di fa godimo tsotlhe tse di kailweng mo ditokomaneng di tshwanetse go romelwa gore setefikeiti sa kwadiso se ntshiwe ke Khomišene.

18. Baamegi/ditheo tse di kwadisang kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE di tshwanetse go romela tshedimosetso kwa Khomišeneng ka ditsela dingwe le dingwe tse di fa tlase:

Ka setla: **the dtic** Campus, 2nd Floor, Block E, 77 Meintjies Street, Sunnyside,
Pretoria

Ka Poso: Private Bag X84, Pretoria, 0001

Ka Fekese: +27 12 394 2535

Ka Imeile: info@beecommission.gov.za

E. Dinako tsa go rulaganya le go kwadisa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE

19. Fa e sena go amogela ditokomane tsa go kwadisa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE, Khomišene e tla amogela kopo mo malatsing a le matlhano (5) le go naya motho yo o rometseng kgwebisano nomoro ya kgetse go ya ka molawana wa 8 wa Melawana ya B-BBEE ya 2016, mme kwalelano nngwe le nngwe e e latelang e tshwanetse go nna nomoro ya kgetse e e abetsweng.
20. Khomišene ya B-BBEE e tla tswelela go naya setifikeiti sa kwadiso (FOROMO B-BBEE YA 19) baamegi/ditheo tse di rometseng kgwebisano go kwadisiwa mo malatsing a lesome (10) kwa ntle ga gore ditlhokego tsa kwadiso di fitlheletswe.
21. Fa baamegi/ditheo di rometse tshedimosetso e e sa felelang go kwadisa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE, Khomišene morago ga go amogela kgwebisano e tla itsise baamegi/ditheo ka seo, mme e ba neye malatsi a le matlhano (5) go romela tshedimosetso e e saletseng morago, fa di sa dire jalo thomelo ya kwadiso e tla ganelwa ka lekwalo.
22. Khomišene e tshwanetse go itsise phetogo nngwe le nngwe ya setlhopha sa B-BBEE ya setheo e e diragalang morago ga gore kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE e kwadisiswe, fa phetogo eo e fitlhelela serepodi sa kwadiso ya kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE.

23. Lenane la kwadiso ya dikgwebisano tse Dikgolo tsa B-BBEE le tla phasaladiwa gape mo webosaeteng ya Khomišene nako le nako, kwa ntle ga go tlola mofuta wa bophiri wa tshedimose tso e e rometsweng ke baamegi/ditheo.

F. Tleleimi ya Bophiri

24. Baamegi/ditheo tse di tlamelang tshedimose tso ya kwadiso ya kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE di ka kopa Khomišene go tshwara tshedimose tso eo ka botlalo kgotsa karolo ya yona e le tshedimose tso e e bophiri go ya ka ditlhokego tsa karolo ya 13L(1)-(3) ya Molao, e buisiwa le molawananyana wa 13(1)(a) le (c)(ii) ya Melawana ya B-BBEE ya 2016.

G. Go Duedisa Dituelo

25. Go ya ka seka-molawana wa 9(2) ya Melawana ya B-BBEE ya 2016, Khomišene ya B-BBEE e ka duedisa dituelo tse di amogelesegileng tsa ditiro tse e di rebolang go tsamaelana le Molao le Melawana eo, e e akaretsang tuelo ya go kwadisa kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE.
26. Khomišene e tshwanetse go phasalatsa mametlelelo ya dituelo ka kitsiso mo Bukeng ya Puso, morago ga go rerisana le Tona.
27. Khomišene ya B-BBEE ga e ise e phasalatse mametlelelo ya dituelo tsa tiro, mme e e tlamela mahala gajaana. Mametlelelo eo ya dituelo, fa e setse e tlhomamisitswe go ya Melawana, e tla phasaladiwa jaaka go tlhokega, go akaretsa le mo webosaeteng.

H. Bokhutlo

28. Khomišene e ikemiseditse go fitlhelela dinako tse di beilweng tsa go ntsha setifikeiti sa kwadiso le go tlamela tsibogo e e bonako go baamegi/ditheo, fa go tlhokegang teng. Le fa go ntse jalo, seno se ikaegileng ka baamegi/ditheo di latetse thulaganyo ka botlalo, le go tlamela ditokomane tse di maleba jaaka go tlhokega.
29. Tsweetswee itse gore Khomišene e tla kopa tshedimose tso e e amogelesegileng ya tlaleletso ka lekwalo go baamegi/ditheo go diragatsa taolelo ya yone sentle go ya ka thulaganyo e, mme fa go tlhokega, kopano e tla tshwarwa le baamegi/ditheo.

30. Batho ba ba akanyang go dira kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE ba rotloediwa go batla, jaaka go kailwe ke molawananyana wa 18(6) wa Melawana ya B-BBEE ya 2016, Kakanyo pele ga go dirwa kgwebisano.
31. Khomišene e tla netefatsa gore e itsise diphetogo dingwe le dingwe mo mokgwatsamaisong o o tlhalositsweng mo Kitsisong e ya Tlhaloso ya Thomelo ya Ditokomane tsa Kgwebisano e Kgolo ya B-BBEE.

E ntshitswe ke Khomišene ya B-BBEE

20 Phatwe 2024